

2024

PHILOSOPHY
(Skill Enhancement Course)

Paper : PHI-SE-5014

(Reasoning and Logic)

Full Marks : 50

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : $1 \times 4 = 4$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Which of the following is true about an inductive argument?

আগমনাত্মক যুক্তিৰ বিষয়ে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো
সত্য ?

(i) If the premises are true, the conclusion must be true.

যদি আশ্রয় বাক্যসমূহ সত্য হয়, সিদ্ধান্ত সত্য হ'বই
লাগিব।

(ii) It is possible for the premises to be true and the conclusion false.

আশ্রয় বাক্যসমূহ সত্য আৰু সিদ্ধান্ত অসত্য
হোৱাটো সম্ভৱপৰ হয়।

(iii) The conclusion follows necessarily from the premises.

সিদ্ধান্তটো আশ্রয় বাক্যসমূহৰ পৰা অনিবার্যভাৱে
নিঃসৃত হয়।

(2)

(iv) The conclusion is certain.

সিদ্ধান্তটো নিশ্চিত হয়।

(Choose the correct answer)
(শুল্ক উত্তরটো বাছি উলিওৱা)

(b) Give the obverse form of the following proposition :

“Some students are players.”

তলত দিয়া বচনটোৰ প্রতিবর্তিত কথাটি প্রদান কৰা :

“কিছুমান শিক্ষার্থী হয় খেলুবে।”

(c) Give an example of mediate inference.
মাধ্যম অনুমানৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

(d) Which of the following is true?

তলত দিয়াবোৰ কোনটো সত্য ?

(i) Categorical syllogism is a mixed syllogism.

নিরপেক্ষ ন্যায় হৈছে এক মিশ্র ন্যায়।

(ii) Dilemma is a pure syllogism.

কৃট্যায় হৈছে এক অমিশ্র ন্যায়।

(iii) Disjunctive-categorical syllogism is a pure syllogism.

বিয়োজক-নিরপেক্ষ ন্যায় হৈছে এক অমিশ্র ন্যায়।

(iv) None of the above

ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়।

(Choose the correct answer)
(শুল্ক উত্তরটো বাছি উলিওৱা)

A25/234

(Continued)

(3)

2. Answer the following questions :

তলত দিয়া প্ৰশ্নৰেৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is an argument?
যুক্তি কি ?

(b) State any two rules of conversion.
সমৰ্বত্তনৰ যি কোনো দুটা নিয়ম উল্লেখ কৰা।

(c) What is enthymeme? Give an example of this type of syllogism.
লুপ্তাব্যবন্যায় বা সংক্ষিপ্তন্যায় কাক বোলে ? এই প্ৰকাৰ ন্যায়ৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

3. Write short notes on any two of the following :

তলত দিয়াবোৰ যি কোনো দুটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

(a) Distinction between deductive and inductive arguments
নিগমনাত্মক আৰু আগমনাত্মক যুক্তিৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

(b) Conversion by negation
নিষেধমূলক সমৰ্বত্তন

(c) Sorites
ন্যায়-শৃঙ্খল

(d) Fallacy of relevance
প্ৰাসংগিকতাজনিত তৰ্কদোষ বা অনুপপত্তি

4. Answer any three of the following : 10×3=30
তলত দিয়াবোৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is simple conversion? Can 'A' proposition be converted simply?
Explain.
সৰল সমৰ্বত্তন কি ? 'A' বচনৰ সৰল সমৰ্বত্তন কৰিব
পাৰিবনে ? ব্যাখ্যা কৰা।

A25/234

(Turn Over)

(b) What is hypothetical-categorical syllogism? Explain its different forms with suitable examples. $2+8=10$
 প্রাকলিক-নিরপেক্ষ ন্যায় কি? এই প্রকার ন্যায়ৰ বিভিন্ন প্রকারসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) What is disjunctive-categorical syllogism? How do you test the validity of this kind of syllogism? Explain. $2+8=10$
 বিয়োজক-নিরপেক্ষ ন্যায় কি? এই প্রকার ন্যায়ৰ বৈধতা তুমি কেনেকৈ পৰীক্ষা কৰিবা? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What do you mean by inductive fallacy? Explain any two types of this fallacy with suitable examples. $2+4+4=10$
 আগমনাত্মক তর্কদোষ বা অনুপপত্তি বুলিলে কি বুজা? যি কোনো দুই প্রকারৰ এনে অনুপপত্তি উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) What do you mean by fallacy of ambiguity? Explain any two types of this fallacy with suitable examples. $2+4+4=10$
 দ্ব্যর্থকতাজনিত তর্কদোষ বা অনুপপত্তি বুলিলে কি বুজা? যি কোনো দুই প্রকারৰ এনে অনুপপত্তিৰ বিষয়ে উপযুক্ত উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) What is dilemma? Explain the method of testing the formal validity of a dilemma. $2+8=10$
 কৃটন্যায় মানে কি? কৃটন্যায়ৰ আকাৰগত বৈধতা বিচাৰৰ পদ্ধতিটো ব্যাখ্যা কৰা।

★ ★ ★